

Thực trạng quản lý hoạt động phát triển ngôn ngữ Cho trẻ mẫu giáo 5 - 6 tuổi tại các trường mầm non công lập Huyện Hóc Môn, thành phố Hồ Chí Minh

Lê Phạm Thùy Trang*

*Trường Đại Học Sài Gòn

Received: 26/12/2022 Accepted: 27/12/2022 Published: 29/12/2022

Abstract: Language development for children is one of the most important goals of early childhood education. Because language is a means of comprehensive personality education for children. This article refers to the actual situation of teachers implementing the content; forms and educational methods of language and communication development for children aged 5 and 6 at 08 public preschools to meet the requirements of the improvement in the quality of education in the current period.

Keywords: Management, language development activities, 5-6 years old kindergarten, public preschool.

1. Đặt vấn đề

Chương trình giáo dục mầm non (GDMN) ban hành theo Thông tư số 51/2020/TT-BGDĐT ngày 31/12/2020 của Bộ trưởng Bộ GD & ĐT đã xác định rõ: “mục tiêu của GDMN là giúp trẻ em phát triển toàn diện về thể chất, tình cảm, trí tuệ, thẩm mỹ, hình thành những yếu tố đầu tiên của nhân cách, chuẩn bị cho trẻ em vào lớp một”. Phát triển ngôn ngữ (PTNN) và giao tiếp cho trẻ chính là một sự chuẩn bị quan trọng nhất, là một nền tảng giúp trẻ vững vàng bước vào lớp 1. Chương trình GDMN và Bộ chuẩn phát triển trẻ 5 tuổi đã chỉ rõ các nội dung, chỉ số và kết quả mong đợi cần đạt trong lĩnh vực giáo dục phát triển ngôn ngữ và giao tiếp cho trẻ 5-6 tuổi.

Bước vào năm thứ hai ngành Giáo dục huyện Hóc Môn tiếp tục thực hiện hiệu quả Nghị quyết số 29-NQ/TW của BCHTW khóa XI về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT; trọng tâm là hướng tới phát triển toàn diện người học theo hướng phát huy phẩm chất đạo đức, năng lực người học. Với chủ đề “Đoàn kết, nỗ lực vượt khó khăn, đổi mới sáng tạo, cùng cố, nâng cao chất lượng các hoạt động giáo dục và đào tạo” huyện Hóc Môn quyết tâm nâng cao chất lượng GDMN, duy trì và nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục cho trẻ 5 tuổi, chuẩn bị cho trẻ 5 tuổi sẵn sàng vào lớp 1.

2. Nội dung và kết quả nghiên cứu

2.1. Khái quát về khảo sát thực trạng

* Phương pháp điều tra bằng bảng hỏi

Nhằm tìm hiểu thực trạng quản lý hoạt động PTNNCTMG 5-6 tuổi tại các trường MNCL Huyện Hóc Môn, TPHCM

Chọn mẫu: Huyện Hóc Môn, TPHCM, có 18 trường MNCL. Do tình hình các trường có quy mô,

chất lượng giáo dục, trình độ GV giảng dạy và CSVC tương đối đồng đều tác giả chọn ngẫu nhiên 08/18 trường để thực hiện khách thể điều tra, khảo sát:

Đối tượng phỏng vấn: Gồm 57 CBQL (Hiệu trưởng, Phó hiệu trưởng, Tổ trưởng và tổ phó chuyên môn) và 140 GV đang công tác tại 08 trường MNCL tham gia khảo sát trong mẫu khảo sát

Câu hỏi phỏng vấn: tầm quan trọng, nội dung, hình thức, phương pháp tổ chức, kiểm tra đánh giá hoạt động PTNNCTMG 5-6 tuổi, công tác quản lý hoạt động, các yếu tố khác quan - chủ quan ảnh hưởng đến công tác quản lý hoạt động PTNNCTMG 5-6 tuổi tại một số trường MNCL huyện Hóc Môn, TPHCM.

Xử lý thông tin phỏng vấn CBQL và các GV của 08 trường MNCL. Kết quả phỏng vấn được xử lý và lồng ghép vào từng nội dung thực trạng.

2.2. Thực trạng quản lý hoạt động phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi tại các trường mầm non công lập huyện hóc môn, thành phố hồ chí minh

2.2.1. Thực trạng nhận thức về tầm quan trọng của quản lý hoạt động PTNN cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường MNCL

Kết quả khảo sát cho thấy cả 2 đối tượng CBQL và GV đều đánh giá nhận thức về tầm quan trọng của quản lý hoạt động PTNNCTMG 5-6 đạt mức khá với ĐTB của CBQL là 2.84 và của GV là 2.80 thể hiện mức độ nhận thức về tầm quan trọng của quản lý HĐPTNN cho trẻ của CBQL và GV đạt mức tốt chưa cao.

Đối với GV thì nội dung 4 “GVMN được đánh giá theo chuẩn nghề nghiệp” với ĐTB 3.05 được xếp hạng ở vị trí thứ nhất và nội dung 5 “Chuẩn nghề

nghiệp GVMN góp phần thúc đẩy PTNNCTMG 5-6 tuổi tại các trường MN” với ĐTB 2.65 xếp hạng ở vị trí cuối. Với CBQL lại cho kết quả khác như xếp hạng nhất với số ĐTB 3.04 là “Phát triển chương trình đào tạo, bồi dưỡng GV theo chuẩn PTNNCTMG 5-6 tuổi tại các trường MN” và xếp hạng cuối cùng là nội dung 5 “Chuẩn nghề nghiệp GVMN góp phần thúc đẩy PTNNCTMG 5-6 tuổi tại các trường MN” với 2.68 điểm. Điểm chung trong cách đánh giá của CBQL và GV là ở nội dung 5 đều xếp ở hạng cuối cùng.

Tóm lại, nhận thức của CBQL so với GV về tầm quan trọng của quản lý HĐPTNN cho trẻ là chưa đồng đều, chưa tuyệt đối. Là người CBQL cần quan sát thật tốt để nhìn ra được cái hạn chế trong nhận thức về tầm quan trọng của quản lý HĐPTNN cho trẻ của GV để có sự định hướng và bồi dưỡng kịp thời.

2.2.2. Thực trạng xây dựng kế hoạch hoạt động PTNN cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường MNCL

Kết quả khảo sát cho thấy kết quả khảo sát các nội dung xây dựng kế hoạch tổ chức các hoạt động PTNNCTMG 5-6 tuổi được CBQL và GV ở các trường đều có thực hiện và thể hiện ở ĐTB đạt mức tốt 3.43, không có ý kiến đánh giá mức yếu ở nội dung này, tuy nhiên các mức độ đánh giá có sự chênh lệch như:

Với nội dung 4 “Xây dựng phương hướng tổ chức thực hiện kế hoạch PTNN căn cứ vào chủ trương đổi mới căn bản, toàn diện GDĐT của Đảng và điều kiện thực tế của nhà trường”, được khách thể đánh giá CBQL các nhà trường đã thực hiện ở mức tốt là 80,71% và 19,29% ở mức khá. Xếp hạng kế tiếp với ĐTB 3.25 đó là “Chọn lọc mục tiêu, nội dung HĐPTNN” có 54,82% ý kiến đánh giá CBQL các nhà trường đã làm tốt. Nội dung xếp hạng vị trí thứ 3 là nội dung “Hướng dẫn, chỉ đạo tổ trưởng tổ chuyên môn mẫu giáo và GV dạy lớp mẫu giáo 5-6 tuổi xây dựng kế hoạch của tổ, của lớp” được 49,24% ý kiến ở mức khá và 46,70% ý kiến ở mức tốt. Nội dung xếp hạng thứ tư là “Xác định đối tượng trẻ của hoạt động” với ĐTB là 3,28, cụ thể mức tốt đạt 45,69% - mức khá 37,06% - mức trung bình 17,26%. Với nội dung 3 “Chuẩn bị về nguồn lực phục vụ cho hoạt động” được xếp hạng 5 với ĐTB là 3,27 đạt mức tốt. Cuối cùng với nội dung “Đánh giá kế hoạch phát triển ngôn ngữ và điều chỉnh phù hợp hơn” được đánh giá thực hiện ở mức tốt có ĐTB là 3,25 với 18,78% ý kiến là ở mức trung bình. Từ kết quả trên cho thấy đây là nội dung được CBQL quan tâm thực hiện tốt trong công tác xây dựng kế hoạch.

2.3.3. Thực trạng tổ chức hoạt động phát triển ngôn

ngữ cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường mầm non công lập

Kết quả khảo sát cho thấy ý kiến đánh giá về nội dung tổ chức hoạt động PTNNCTMG 5 - 6 tuổi là ở mức tốt, không có nội dung nào vướng vào mức yếu. Các nội dung được đánh giá ở mức từ 3.21 đến 3.44, cụ thể:

Nội dung 1 “Triển khai cho CBQL, GV nắm bắt về nhiệm vụ năm học, kế hoạch phát triển bậc học” có ĐTB là 3.45 xếp hạng đầu tiên với tỉ lệ đánh giá tốt (49.24%) và khá (46.19%), chênh lệch nhau là 3.05% và trung bình là 4.57% cho thấy đây là nội dung được CBQL thực hiện tương đối tốt. Đến với nội dung 2 “Hướng dẫn và thống nhất tổ trưởng chuyên môn và GV cách thức, biểu mẫu kế hoạch HĐPTNN một cách cụ thể, rõ ràng” là một nội dung được thực hiện đều tay và được đa số khách thể đánh giá mức khá 55.84%, mức tốt đạt 44.16%, không có đánh giá nào ở mức trung bình và yếu. “Phê duyệt kế hoạch PTNN đầu năm học của nhà trường, của các lớp” và nội dung “Theo dõi, giám sát, kiểm tra tiến trình thực hiện đảm bảo kế hoạch đạt hiệu quả tốt” là hai nội dung đều có ĐTB ở mức khá. Để tìm hiểu sâu hơn về thực trạng công tác này, qua trao đổi với Cô N.T.T.L chuyên viên bậc MN, Phòng giáo dục huyện Hóc Môn cho biết “Công tác phê duyệt kế hoạch đầu năm học ở tại các trường MN trên địa bàn huyện Hóc Môn được thực hiện theo cụm thi đua dưới sự giám sát của Tổ MN.

2.3.4. Thực trạng chỉ đạo hoạt động phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường mầm non công lập

Với 3 nội dung được xếp hạng đầu bảng: thứ nhất là “Chỉ đạo công tác thực hiện các chuyên đề, các buổi hội thảo về PTNN” với ĐTB ở mức tốt là 2.99 (36.04% ý kiến tốt, 31.47% ý kiến khá, 27.92% ý kiến trung bình và 4.57% ý kiến yếu), chưa đến 50% số người đồng ý mức tốt cho nội dung này. Xếp hạng 2 với ĐTB là 2.84 đạt mức khá là “Hướng dẫn, chỉ đạo CBQL, GV xây dựng môi trường đáp ứng nhu cầu HĐPTNN”. Xếp hạng 3 là nội dung “Thực hiện công tác bồi dưỡng trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, kỹ năng sư phạm cho CBQL, GV” với ĐTB là 2.68 (tốt là 21.83%; khá là 28.43%, TB là 45.18% và 4.57% là yếu). Nhìn chung về 3 nội dung nêu trên cho thấy công tác chỉ đạo được xem là then chốt trong PTNN cho trẻ là có thực hiện, tuy nhiên mức thể hiện chưa được mọi người đồng tình cao.

Nội dung “Chỉ đạo sự thay đổi trong quá trình thực hiện kịp thời, phát hiện và xử lý vấn đề nhằm đảm bảo mục tiêu PTNN” với ĐTB là 2.61 đạt mức

khá cho thấy đây là nội dung nhìn chung còn hạn chế. Qua tìm hiểu cô Đ.T.P.K trường MN Tân Xuân cho biết “Trong thực hiện chỉ đạo bất cứ kế hoạch nào thì nhà trường cũng rất cân nhắc khi phải thay đổi trong quá trình quản lý. Và nếu đã có sự thay đổi thì CBQL luôn sâu sát cùng tập thể để kịp thời xử lý mọi việc khi cần nhằm bảo vệ mục tiêu đề ra. Tuy nhiên, có thể đâu đây còn tồn tại sự chủ quan từ CBQL trong công tác chỉ đạo sự thay đổi, chưa thật kịp thời dẫn đến tiến độ đạt đến mục tiêu còn chậm so với dự kiến”.

“Hướng dẫn, chỉ đạo CBQL, GV đổi mới phương pháp, biện pháp, hình thức tổ chức HĐPTNN” đạt ĐTB là 2.84, với các mức tốt là 23.35%, khá là 42.64%, trung bình là 28.93%. Từ kết quả trên cho thấy ý kiến khảo sát đạt mức khá tương đồng với ĐTB của từng nội dung bên trong. Cùng chia sẻ với Cô L.H.Y là GV trường MN Bông Sen 1, Cô cho biết “Ban giám hiệu trường luôn quan tâm và chỉ đạo kịp thời GV trong việc xây dựng môi trường tổ chức HĐPTNN đặc biệt là trẻ 5-6 tuổi. Tuy nhiên, do yếu tố về CSVC trường lớp còn nhỏ hẹp, GV chưa phát huy hết khả năng sáng tạo, đồng thời còn chưa linh động trong khâu tìm kiếm nguyên vật liệu theo hướng mở, GV thường nặng tâm lý trang trí môi trường là phải đẹp nên hầu như việc chỉ đạo về xây dựng môi trường hoạt động nhóm lớp không nên quá cầu kỳ chưa được thực hiện một cách triệt để, dẫn đến môi trường tổ chức hoạt động còn hình thức, chưa phát huy hết khả năng hoạt động của trẻ do sợ cháu làm hỏng môi trường mà cô đã xây dựng, đôi lúc cái khó bó cái khôn làm hạn chế khả năng sáng tạo của giáo viên”. Qua chia sẻ cho thấy muốn chỉ đạo tốt phải đảm bảo tốt các điều kiện về vật chất có liên quan đến việc thực hiện chỉ đạo, luôn kiểm tra sau chỉ đạo để kịp thời chấn chỉnh.

2.4.5. *Thực trạng KTĐG hoạt động PTNN cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường MNCL*

Kết quả khảo sát cho thấy đây là chức năng được thực hiện tốt với 6 nội dung có ĐTB là 3.36 đạt mức tốt trong khoảng từ 3.25 đến 3.53, cụ thể như sau: Nội dung “Kịp thời kiểm tra, giám sát việc xây dựng kế hoạch giáo dục, tổ chức môi trường HĐPTNN của GV để điều chỉnh” với ĐTB được đánh giá ở mức tốt là 3.53 cụ thể đạt 54.82% ý kiến tốt và 43.15% ý kiến khá - không ý kiến trung bình và yếu. Đây là nội dung được quan tâm và thực hiện đầy đủ thông qua việc duyệt kế hoạch giáo dục của GV hàng tuần, thường xuyên kiểm tra môi trường tổ chức HĐPTNN nhóm lớp, kiểm tra chuyên đề bộ phận, kiểm tra đột xuất và có điều chỉnh giúp mục tiêu được đánh giá

đúng hướng.

“Kiểm tra, giám sát quản lý, sử dụng CSVC của GV” là nội dung được xếp hạng 2 với ĐTB là 3.40 đạt mức tốt. Tiếp theo với ĐTB đạt 3.36 của nội dung “Kiểm tra đánh giá sự phối hợp nhau giữa các thành viên trong hoạt động của tổ chuyên môn và các bộ phận liên đới trong hoạt động của nhà trường”. Đây là nội dung được xem là không thể thiếu, giúp kiểm soát tốt và là cầu nối tất cả những cá nhân, bộ phận có chung mục tiêu hoạt động phối hợp, đoàn kết lại thành sức mạnh đẩy mục tiêu đi đến thành công.

Xếp hạng thứ 4 với ĐTB 3.31 là nội dung “Xây dựng bộ tiêu chí nhằm kiểm tra, đánh giá theo đúng mục tiêu của kế hoạch đề ra” được 56.85% ý kiến mức khá, 43.15% ý kiến mức tốt và 9.64% ý kiến mức trung bình. Nội dung “Kiểm tra, giám sát việc thực hiện XHHGD phục vụ cho hoạt động PTNNCTMG 5-6 tuổi của GV” với ĐTB 3.30, có 10.66% ý kiến đánh giá trung bình. Nội dung có nhiều ý kiến đánh giá trung bình với 14.72% “Tổng hợp kiểm tra đánh giá trong toàn nội bộ nhà trường về HĐPTNN cho trẻ”, đứng xếp hạng cuối cùng với ĐTB là 3.25 đây là mức điểm ranh giới giữa khá và tốt.

2.4.6. *Thực trạng quản lý các điều kiện hỗ trợ hoạt động PTNL cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường MNCL*

Tổng hợp kết quả đánh giá của Cán bộ quản lý, tổ trưởng chuyên môn và giáo viên điều kiện quản lý trong hoạt động phát triển ngôn ngữ cho trẻ mẫu giáo 5-6 tuổi ở trường mầm non công lập như sau:

3. Kết luận

Từ nghiên cứu trên cho thấy phần lớn CBQL, GV ở các trường mầm non công lập huyện Hóc Môn, THCM đã có nhận thức đúng đắn về tầm quan trọng cũng như vai trò tất yếu phải tổ chức hoạt động PTNNCTMG 5-6 tuổi. Các nhà trường đã tổ chức hoạt động này phù hợp với đặc điểm tâm sinh lý của trẻ, thu hút được sự tham gia của các lực lượng bên trong và bên ngoài nhà trường, có cơ chế tổ chức đồng bộ khá hợp lý đã và đang phát triển theo hướng tích cực, giúp trẻ dần phát triển toàn diện về mọi mặt. Tuy nhiên, thực tiễn quản lý hoạt động PTNNCTMG 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Hóc Môn vẫn còn tồn tại một số hạn chế bất cập, đòi hỏi những biện pháp quản lý hiệu quả hơn, thiết thực hơn.

Tài liệu tham khảo

1. Ban chấp hành Trung ương Đảng ĐCSVN (2013), Nghị quyết số 29 - NQ/TW. Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, Hà Nội.

2. Bộ GD-ĐT (2013). *Chương trình giáo dục mầm non*. NXB Giáo dục Việt Nam. Hà Nội.